

THE ISSUE CONTAINS:

Proceedings of the 2nd
International Scientific
and Practical Conference

**RECENT ADVANCES
IN GLOBAL SCIENCE**

Vilnius, Lithuania
6-8.03.2023

SCIENTIFIC COLLECTION
INTERCONF

No 145
March, 2023

OPEN ACCESS

Scientific Collection «InterConf»

No 145

March, 2023

THE ISSUE CONTAINS:

Proceedings of the 2nd International
Scientific and Practical Conference

**RECENT ADVANCES
IN GLOBAL SCIENCE**

VILNIUS, LITHUANIA

March 6–8, 2023

UDC 001.1

- S 40** *Scientific Collection «InterConf»*, (145): with the Proceedings of the 2nd International Scientific and Practical Conference «Recent Advances in Global Science» (March 6-8, 2023; Vilnius, Lithuania) by the SPC «InterConf». Vaiga, 2023. 439 p.
ISBN 978-609-440-532-7 (series)

EDITOR

Anna Svoboda

Doctoral student
University of Economics;
Czech Republic
annasvobodaprague@yahoo.com

COORDINATOR

Mariia Granko

Coordination Director in Ukraine
Scientific Publishing Center
«InterConf»; Ukraine
info@interconf.top

EDITORIAL BOARD

Temur Narbaev (PhD)
Tashkent Pediatric Medical Institute,
Republic of Uzbekistan;
temur1972@inbox.ru

Nataliia Mykhalitska (PhD
in Public Administration)
Lviv State University of
Internal Affairs; Ukraine

Dan Goltsman (Doctoral student)
Riga Stradiņš University;
Republic of Latvia;

Katherine Richard (DSc in Law),
Hasselt University; Kingdom of Belgium
katherine.richard@protonmail.com;

Richard Brouillet (LL.B.),
University of Ottawa; Canada;

Stanyslav Novak (DSc in Engineering)
University of Warsaw; Poland
novaks657@gmail.com;

Kanako Tanaka (PhD in Engineering),
Japan Science and Technology
Agency; Japan;

Mark Alexandr Wagner (DSc. in Psychology)
University of Vienna; Austria
mw6002832@gmail.com;

Alexander Schieler (PhD in Sociology),
Transilvania University of Brasov;
Romania

Svitlana Lykholat (PhD in Economics),
Lviv Polytechnic National University;
Ukraine

Dmytro Marchenko (PhD in Engineering)
Mykolayiv National Agrarian University
(MNAU); Ukraine;

Rakhmonov Aziz Bositovich (PhD in Pedagogy)
Uzbek State University of World
Languages; Republic of Uzbekistan;

Mariana Vereskliia (PhD in Pedagogy)
Lviv State University of Internal
Affairs; Ukraine

Dr. Albena Yaneva (DSc. in Sociology
and Antropology),
Manchester School of Architecture; UK;

Vera Gorak (PhD in Economics)
Karlovarská Krajská Nemocnice;
Czech Republic
veragorak.assist@gmail.com;

Polina Vuitsik (PhD in Economics)
Jagiellonian University; Poland
p.vuitsik.prof@gmail.com;

Elise Bant (LL.D.),
The University of Sydney; Australia;

George McGrown (PhD in Finance)
University of Florida; USA
mcgrown.geor@gmail.com;

Vagif Sultanly (DSc in Philology)
Baku State University;
Republic of Azerbaijan

Kamilə Əliağa qızı Əliyeva (DSc
in Biology)
Baku State University;
Republic of Azerbaijan

Please, cite as shown below:

1. Surname, N. & Surname, N. (2023). Title of an article. *Scientific Collection «InterConf»*, (145), 21-27. Retrieved from <https://archive.interconf.center/index.php/conference-proceeding...>

This issue of Scientific Collection «InterConf» contains the materials of the International Scientific and Practical Conference. The conference provides an interdisciplinary forum for researchers, practitioners and scholars to present and discuss the most recent innovations and developments in modern science. The aim of conference is to enable academics, researchers, practitioners and college students to publish their research findings, ideas, developments, and innovations.

TABLE OF CONTENTS

BUSINESS ECONOMICS

	Акімова О.В. Петченко М.О.	МІСЦЕ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛА В СТРУКТУРІ ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ	9
---	-------------------------------	--	---

REGIONAL ECONOMY

	Горбач Л.М. Мельчук Н.М.	РЕГІОНАЛЬНИЙ РОЗВИТОК ЯК СТРАТЕГІЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ	12
---	-----------------------------	---	----

INTERNATIONAL ECONOMICS AND INTERNATIONAL RELATIONS

	Abbasov T.N.	ANALYSIS OF US FOREIGN POLICY STRATEGY IN THE MIDDLE EAST REGION AT THE TURN OF 20TH AND 21ST CENTURIES	16
	Плотніков О.В.	ФРАГМЕНТАЦІЯ В ПРОЦЕСІ РОЗВИТКУ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ	25
	Азизова Н.Т. Исамухамедова Г.С. Санжарова Г.	ОСНОВНЫЕ ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ ТУРИСТСКОГО РЫНКА В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН	33
	Когут-Ференс О.І. Рибчук Р.В.	ЗМІНА ДИНАМІКИ РОЗВИТКУ АЛЬТЕРНАТИВНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ У КРАЇНАХ ЄС ВНАСЛІДОК МОЖЛИВОГО ЗАГОСТРЕННЯ ВІДНОСИН МІЖ КИТАЄМ ТА ЄС	38

MANAGEMENT

	Літвак А.І.	ХАРАКТЕРИСТИКА ОСНОВНИХ НАВИЧОК ЛІДЕРА	40
---	-------------	--	----

FINANCE AND CREDIT

	Бардаш С.В.	ВНУТРІШНІЙ ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ КРУГООБОРОТУ КАПІТАЛУ ЯК ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	49
	Кретов Д.Ю.	АДАПТАЦІЯ ДОСВІДУ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЗАРУБІЖНИХ БАНКІВ В БАНКІВСЬКІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ	54
	Тарасенко І.О. Олефіренко К.С.	АНАЛІЗ СТРУКТУРИ ТА ДИНАМІКИ ПОКАЗНИКІВ ЗВЕДЕНОГО БЮДЖЕТУ В КООРДИНАТАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ	58
	Тарасенко О.С.	ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА БЮДЖЕТНОГО ДЕФІЦИТУ	62

PEDAGOGY AND EDUCATION

	Alpeisova B.T.	IMPLEMENTING LEARNERS TO WRITE FORMAL TRANSACTIONAL LETTERS	67
---	----------------	--	----

	Kurmanalyieva A. Kudinova B. Orazakhynova N.	6-СЫНЫПҚА АРНАЛҒАН МАТЕМАТИКА ПӘНІН ОҚЫТУДАҒЫ ОЙЫН ӘДІСТЕРІ	73
	Mukhambetalina A.K. Munatayeva E.M. Torekeyev B.A.	SOCIOCULTURAL AND SOCIOLOGICAL COMPONENTS AS FUNDAMENTAL ASPECTS OF THE FORMATION OF A SECONDARY LINGUISTIC PERSONALITY	85
	Ovxunov I.A.	TALABALARNING VIRTUAL BORLIQQA MAS'ULIYATLI MUNOSABATINI RIVOJLANTIRISHDA KOMPYUTER TEKNOLOGIYALARINING O'RNI	94
	Ozbekova G.M.	SCRATCH BAҒДАРЛАМАСЫ АЛГОРИТМИ ШАРТЫНДАҒЫ МАТЕМАТИКА ПӘНІН ОҚЫТУ ӘДІСТЕМЕСІ	99
	Salykbay A.O.	USE OF CREATIVITY IN THE DEVELOPMENT OF WRITING SKILLS IN ENGLISH BY 9TH GRADE STUDENTS	115
	Suyarova M.E.	METHODS OF TEACHING SPEAKING IN FOREIGN LANGUAGE LESSONS	119
	Yurko N. Protsenko U. Kalymon Y. Vorobel M. Harasym T.	CATERING TRAINING IN TOURISM AND HOSPITALITY: THE POSITIVE PERSPECTIVES FOR THE FIELD SPECIALISTS	125
	Айтбаева Г.Ш. Токатова Ж.Е. Маханбетова М.К.	ПЕРСПЕКТИВЫ ЦИФРОВИЗАЦИИ ЭКОНОМИКИ КАЗАХСТАНА	131
	Апаханова А.М.	БИОЛОГИЯ ПӘНІ САБАҒЫНДА ЖАҢАРТЫЛҒАН БАҒДАРЛАМА БОЙЫНША ӘДІС-ТӘСІЛДЕРДІ ТИІМДІ ПАЙДАЛАНУ ЖОЛДАРЫ	135
	Бекенова А.Е. Алтынбасов М.Ж. Мергенова Г.Н.	ЭФФЕКТИВНОСТЬ ПОДГОТОВКИ ПРИРОДНОГО ГАЗА ДЛЯ ТРАНСПОРТИРОВКИ И ВЛИЯНИЯ НА ОКРУЖАЮЩУЮ СРЕДУ	140
	Булекова Г.С. Алсеитов А.Г. Жумаева Ф.А. Сагиндикова Х.А. Акылбекова А.Б. Макенова У.Б. Омирзакова М.С. Искак О.Э. Мурсалимова С. Жумадилова Ж.К. Мырзабасова А.	РОЛЬ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ ТЕХНОЛОГИИ В ОБУЧЕНИИ МАТЕМАТИКИ В СРЕДНИХ ШКОЛАХ В УСЛОВИЯХ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ ПОЛИТИКИ РК	144
	Дюсенов Н. Мурсалимова С.	МЕТАФОРА МАТЕМАТИКИ	153
	Ержигитова Б.С.	ӘЛЕУМЕТТИК ҚОҒАМДАҒЫ ҚАРТ АДАМДАРДЫҢ ӨМІР СҮРУ САПАСЫН АРТТЫРУ: ӘЛЕМ ТӘЖІРИБЕСІ ЖӘНЕ ҚАЗАҚСТАН	159
	Жакетова А.Ж. Түгелбай Д.Қ. Қалмұрза А.Д.	МАТЕМАТИКА ПӘНІНДЕ ЖИЫНТЫҚ БАҒАЛАУДЫ ҰЙЫМДАСТЫРУ ЖОЛДАРЫ	177

	Кайдаш А.М. Хомич В.І.	СОЦІАЛЬНО-ЛІНГВІСТИЧНІ ДОМІНАНТИ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ	181
	Күмісбек М.М.	АҒЫЛШЫН ТІЛІН ОҚЫТУДА ОҚУШЫЛАРДЫҢ ҚЫЗЫҒУШЫЛЫҒЫН ЖОБА ӘДІСІ АРҚЫЛЫ АРТТЫРУ	188
	Савка І.В. Заяць О.Я. Гульченко С.Г.	ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО АРХІТЕКТОРА	195
	Шайхина А.Б.	ТЕХНОЛОГИЯ РАЗВИТИЯ КРИТИЧЕСКОГО МЫШЛЕНИЯ НА УРОКАХ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА	197
	Шафарчук Т.Г.	РОЗВИТОК АРТИСТИЧНО-ВИКОНАВСЬКИХ ЗДІВНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ВОКАЛІСТІВ	202
	Шахрай В.М. Прохацька С.В.	ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ РОЗВИТКУ ЧИТАЦЬКИХ ІНТЕРЕСІВ СУЧАСНОЇ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ	206

PHILOSOPHY AND COGNITION

	Arazov G.T.	TIME IS ONE OF THE MANY PROPERTIES OBSERVED IN NATURAL PHENOMENA IN NON-LINEAR DYNAMIC SYSTEMS	212
---	-------------	--	-----

POLITICAL SCIENCE AND PUBLIC ADMINISTRATION

	Довгєнко Д.В.	ВИКОРИСТАННЯ ПОПУЛІСТИЧНИХ ПРАКТИК В КРАЇНАХ З АВТОРИТАРНИМ РЕЖИМОМ: ДОСВІД РОСІЇ	216
---	---------------	---	-----

SOCIOLOGY AND SOCIETY

	Sultanova A.	INTERVENTION MODELS IN SUPPORT OF LARGE FAMILIES IN CRISIS	221
	Романенко Ю.В. Корень Є.Р.	ARCHETYPES AND SYMBOLS OF EPIC PLOTS: SOME THESES BEFORE POSING THE PROBLEM	230

PSYCHOLOGY AND PSYCHIATRY

	Romanenko Y.V. Svyatnenko I.O.	NARCISSIC PROCESSES IN THE INTEGRAL THEORY OF NARCISSISM: SOME THESES TO THE STATEMENT OF THE PROBLEM	234
	Кузьмич О.П.	ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ ДОВІРИ ДО СЕБЕ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ	239
	Лазор К.П.	ПСИХОЛОГІЯ КОМУНІКАЦІЇ ЛЮДИНИ ТА СУСПІЛЬСТВА	243

PHILOLOGY AND LINGUISTICS

	Aitenova S.	STUDENTS' PERCEPTIONS OF LEARNING ENGLISH IN A PUBLIC SCHOOL	248
	Amangeldiyev S.	IMPORTANCE OF INTERCULTURAL COMMUNICATIVE COMPETENCE IN LANGUAGE TEACHING	254
	Hasanova J.F.	PHRASEOLOGISMS IN THE FORM OF SENTENCES	259

	Габиденова Н.Г. Аяпова Т.Т.	ШЕТ ТЕЛДІК БІЛІМ БЕРУДЕ ЕКІНШІ ТІЛДІК ТҰЛҒАНЫҢ ҚАЛЫПТАСУЫНДАҒЫ ҚҰЗІРЕТТЕРДІҢ РӨЛІ	266
	Гасанова Ш.Н.	КОГНИТИВНОЕ МОДЕЛИРОВАНИЕ	274
	Дүйсенбай Ә.Е. Аяпова Т.Т.	ТІЛ-МӘДЕНИЕТ-ТҰЛҒА ТРИАДАСЫ ҚАЗІРГІ ШЕТ ТІЛДІК БІЛІМ БЕРУДІҢ НЕГІЗІ	278

LAW AND INTERNATIONAL LAW

	Боброва Ю.Ю.	ПРАВО ВІЙНИ – АКТУАЛЬНА ПРАВОВА ПАРАДИГМА, ЗУМОВЛЕНА СУЧАСНИМИ ВИКЛИКАМИ	287
	Пильгун Н.В. Шлапак А.Ю.	ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ МІЖНАРОДНИХ АВТОМОБІЛЬНИХ ВАНТАЖНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ В УМОВАХ ВІЙНИ	291
	Хомутенко В.П. Хомутенко А.В. Мотигін Д.В.	АКТУАЛЬНІСТЬ ПРОВЕДЕННЯ СУДОВОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ У СФЕРІ ТРАНСФЕРТНОГО ЦІНОУТВОРЕННЯ	295
	Чанишева Г.І.	ПОСИЛЕННЯ ЗАХИСТУ ТРУДОВИХ ПРАВ ПРАЦІВНИКІВ ЯК НАПРЯМ РЕФОРМУВАННЯ ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ	298

ARTS, CULTURAL STUDIES AND ETHNOGRAPHY

	Зуб Г.О.	АНСАМБЛЕВА ВЗАЄМОДІЯ В ГЕНЕЗИСІ ENSEMBLE	302
---	----------	--	-----

HISTORY AND ARCHEOLOGY, ARCHIVAL STUDIES

	Нікітіна А.В.	ГЕТЬМАН КИРИЛО РОЗУМОВСЬКИЙ І ХУДОЖНИК ПОМПЕО БАТОНІ ДО ПИТАННЯ СТВОРЕННЯ ПОРТРЕТУ ГЕТЬМАНА ТА ФОРМУВАННЯ ЙОГО КОЛЕКЦІЇ	311
	Швец М.В.	СТЕПАН БАЛЕЙ «НАРИС ЛЬОГІКИ» ТЕЗИ	319

BIOLOGY AND BIOTECHNOLOGY

	Курегенова С. Рскельдиева С. Успабаева А.	БИОЛОГИЯНЫ ОҚЫТУ БОЙЫНША СТУДЕНТТЕРДЕ ПРАКТИКАЛЫҚ ВІЛІКТІЛІКТІ ҚАЛЫПТАСТЫРУДЫҢ ТИІМДІЛІГІ	322
---	---	---	-----

MEDICINE AND PHARMACY

	Cherska M. Haiova O. Maidaniuk E. Tronko M.	THE VALUE OF THE BIOELECTRIC ACTIVITY INDICATORS OF THE CEREBRAL CORTEX IN YOUNG MEN WITH THE METABOLIC SYNDROME	329
	Hodyna D.M. Trokhimenko O.P. Pavliuk O.V. Kovalishyn V.V. Svitliishyi M.M. Metelytsia L.O.	ISOXAZOLE-CONTAINING SULFONAMIDES WITH HIGH CYTOSTATIC POTENTIAL: IN SILICO AND IN VITRO STUDIES	331

	Hotineanu A. Cazac A. Cauşnean V.	TRATAMENTUL MINI-INVAZIV ENDOSCOPIC ÎN PANCREATITA CRONICĂ	338
	Roman I.A. Iurescu M.I.	THE IMPORTANCE OF THE CONTACT POINT RESTORATION IN IInd CARIES CLASS AFTER BLACK	344
	Saksham Sharma	OPTOGENETIC INTERVENTIONS IN PAIN MANAGEMENT: A LITERATURE REVIEW	347
	Yuldasheva D.Y. Irnazarova D.K. Alihojaeva A.M. Usmanova B.I. Saidakulova D.V.	PREVALENCE OF GENITAL PROLAPSE SYMPTOMS IN WOMEN IN THE UZBEK POPULATION	354
	Сеидова Г.М.Д. Агаева Э.М. Новрузова М.С. Талыбова Д.Х. Байрамова Р.С. Гасымова М.Ч.	РОЛЬ ПЛЕСНЕВЫХ ГРИБОВ В ЗАГРЯЗНЕНИИ МЕДА И ПРОДУКТОВ ПЧЕЛОВОДСТВА ПРЕДГОРНЫХ РАЙОНАХ АЗЕРБАЙДЖАНА	357

NATURE MANAGEMENT, RESOURCE SAVING AND ECOLOGY

	Shcherbatiuk N.V.	CULTIVATION OF CARP IN PONDS	359
	Surkhayli S.F. Ismayilova Z.R. Tahmazli M.S.	STUDY OF SOIL ECOSYSTEMS IN KALBAJAR AND LACHIN REGIONS USING ARGGIS SOFTWARE	366

PHYSICS AND MATHS

	Семко М.М. Скасків Л.В.	БУДОВА НЕАБЕЛЕВИХ ГРУП З УМОВОЮ ЩІЛЬНОСТІ НОРМАЛЬНОСТІ ДЛЯ НЕПЕРІОДИЧНИХ АБЕЛЕВИХ ПІДГРУП	373
---	----------------------------	---	-----

RADIO ENGINEERING, ELECTRONICS AND ELECTRICAL ENGINEERING

	Tairov N.N. Khizirova M.A.	DATA TRANSMISSION WITH OPTIMAL CODING IN WIRELESS COMMUNICATION NETWORKS	378
	Аменова А.Е. Чежимбаева К.С.	СРАВНЕНИЕ ТЕХНОЛОГИИ LORA И NB-IOT С ТОЧКИ ЗРЕНИЯ ВОЗМОЖНОСТИ ПОДКЛЮЧЕНИЯ	384
	Кириченко О.С.	ТЕРМОЕЛЕКТРИЧНИЙ ЕЛЕМЕНТ З НАПІВПРОВІДНИКАМИ У ФОРМІ КУВОЇДІВ І КОМПЕНСОВАНОЮ КОМУТАЦІЙНОЮ ПЛАСТИНОЮ ДЛЯ ТРАНСПОРТНОГО ЕЛЕКТРОУСТАТКУВАННЯ	395

MODELING AND NANOTECHNOLOGY

	Гіваргізов І.Г.	МАТЕМАТИЧНІ МОДЕЛІ ДЛЯ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ СТІЙКОГО РОЗВИТКУ ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ	399
---	-----------------	---	-----

INFORMATION AND WEB TECHNOLOGIES

	Bielozorova Y.	THE PROBLEM OF DECISION-MAKING IN SPEAKER IDENTIFICATION ANALYSIS	403
	Olyinyk O. Lohvinov O. Kravtsov I.	USING THE COMMAND AND MEDIATOR PATTERNS IN COMBINATION WITH DEPENDENCY INJECTION SOFTWARE DESIGN PRINCIPLE	406

ARCHITECTURE, CONSTRUCTION AND DESIGN

	Saikat M. Nuno Marques de Almeida	SUSTAINABILITY IN CONSTRUCTION RELATING TO WASTAGE ON CONSTRUCTION SITE	411
	Дильманова А.Т. Еримбетов А.С.	АВТОМАТИЗАЦИЯ И СТРОИТЕЛЬСТВО ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОГО ЗДАНИЯ (УМНЫЙ ДОМ)	421

MILITARY AFFAIRS AND NATIONAL SECURITY

	Abramova M.	THE STATE BUDGET OF UKRAINE SHARE DISTRIBUTION FOR THE SECURITY AND DEFENSE SECTOR BY MAIN COMPONENTS	424
	Гузченко С.В. Поплавець С.І. Гатченко Є.С. Явтушенко В.О. Козлов Д.М. Дроль О.Ю.	ВИЗНАЧЕННЯ РОЗПОДІЛУ РІЗНОРІДНИХ ЗАСОБІВ ПРОТИПОВІТРЯНОЇ ОБОРОНИ ПО ВРАЖЕННЮ ПОВІТРЯНИХ ЦІЛЕЙ	430

LAW AND INTERNATIONAL LAW

Актуальність проведення судової економічної експертизи у сфері трансфертного ціноутворення

**Хомутенко Віра Петрівна¹, Хомутенко Алла Віталіївна²,
Мотигін Дмитро Венедиктович³**

¹ кандидатка економічних наук, професорка,
професорка кафедри фінансів судовий експерт; Україна

² докторка економічних наук, професорка, професорка кафедри фінансів;
Одеський національний економічний університет; Україна

³ завідувач відділу товарознавчих, гемологічних, економічних, будівельних,
земельних досліджень та оціночної діяльності;
Одеський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України; Україна

Сфера трансфертного ціноутворення – це процес визначення трансфертної ціни, сукупність економічних відносин, які виникають у процесі визначення трансфертної ціни на будь-який об'єкт торгівлі (товари, послуги або фактори виробництва) між пов'язаними компаніями або структурними підрозділами однієї компанії, якщо об'єкт торгівлі перетинає митний кордон [1].

Для України питання трансфертного ціноутворення не втрачає своєї актуальності і у теперішній час воєнного стану: зміни кон'юнктури ринку, логістичних ланцюгів, втрати трудового потенціалу та руйнування інфраструктури, тощо.

З 27.05.2022 поновлена обов'язковість подання трирівневої податкової звітності з трансфертного ціноутворення, запровадженої з 23 травня 2020 року: документація з трансфертного ціноутворення, глобальна документація (майстер-файл), у разі якщо платник податку входить до складу міжнародної групи компаній (МГК), звіт у розрізі країн міжнародної групи компаній, у разі якщо він є учасником МГК та є материнською компанією такої МГК, із урахуванням вимог п.п. 69.1 п. 69 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України, коли у платника податків немає можливості своєчасно виконати свій податковий обов'язок з подання такої звітності, у зв'язку з воєнним станом [1]. Підтвердження можливості чи неможливості виконання платником

LAW AND INTERNATIONAL LAW

податків обов'язків здійснюється за окремим порядком, затвердженим Міністерством фінансів України [2].

За даними Державної податкової служби України за період з 2013 по 2021 було надано понад 21 тис. звітів про контрольовані операції з обсягом операцій понад 21,3 трил. грн., по результатах податкових перевірок яких встановлено 1158 фактів порушень вимог податкового законодавства на суму 311 млн. грн. щодо неподачі або несвоечасної подачі звітності та неповноти декларованих контрольних операцій. За період з 2015 по 2022 здійснено 100 перевірок відповідності контрольованих операцій принципу «вितягнутої руки» по результатам яких донараховано грошових зобов'язань з податку на прибуток у розмірі 1,1 млрд. грн. та зменшено суму від'ємного значення об'єкту оподаткування на суму 5,9 млрд. грн. [3].

Проведення перевірок з питань дотримання платником податків принципу «вितягнутої руки», запроваджено відповідно до положень гл. 8 розділу II Податкового кодексу України з урахуванням особливостей, визначених у ст. 39 розділу I, і Порядку проведення перевірки з питань дотримання платником податків принципу «вितягнутої руки» [4]. За результатами цих перевірок, складаються акти контролюючого органу, які можуть стати підставами для розгляду податкових спорів у сфері трансфертного ціноутворення в судовому порядку.

Найчастіше податковий спір у сфері трансфертного ціноутворення виникає щодо донарахувань податковим органом грошових зобов'язань з податку на прибуток або коригування від'ємного значення об'єкту оподаткування податком на прибуток підприємств, в наслідок різниці у підходах: до застосованого методу встановлення відповідності умов контрольованої операції принципу «вितягнутої руки»; до аналізу обставин здійснення операції; доцільності та обґрунтованості проведення коригувань зі ставності; розрахунку показників рентабельності (аналіз формули, складових розрахунку); до вибору періоду для розрахунку діапазону цін/рентабельності (декілька років чи рік у рік); до аналізу коректності вибору сторони, що досліджується (так званої тестованої сторони) у разі застосування четвертого методу (чистого прибутку); до об'єктивності та правильності застосування джерел інформації для цілей першого методу (порівняльної неконтрольованої ціни); до якості показників наданого платником податків економічного дослідження щодо пошуку та відбору зіставних юридичних осіб для цілей четвертого методу (чистого прибутку) та інших фактів [5].

LAW AND INTERNATIONAL LAW

Відповідно до ч.1 ст. 77 Кодексу адміністративного судочинства України, кожна сторона повинна довести ті обставини, на яких ґрунтуються її вимоги та заперечення [6]. Згідно звітів адміністративних судів за період з 2016 по 2022, було розглянуто 202 позовів з питань трансфертного ціноутворення [7]. При розгляді даної категорії справ виникає необхідність щодо спеціальних знань та методології трансфертного ціноутворення, що обумовлює актуальність дослідження особливостей проведення судових економічних експертиз контрольованих операцій принципу «вितягнутої руки».

References:

- [1] Дзюба П. Трансфертне ціноутворення: економічний зміст і специфіка // Економіка України. 2006. № 1. С.14-22
- [2] Податковий кодекс України : № 2755-VI від 02.12.2010 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
- [3] Наказ Міністерства фінансів України від 29.07. 2022 № 225 «Про затвердження Порядку підтвердження можливості чи неможливості виконання платником податків обов'язків, визначених в підпункті 69.1 пункту 69 підрозділу 10 розділу XX "Перехідні положення" Податкового кодексу України»
- [4] Результати роботи ДПС щодо податкового контролю за трансфертним ціноутворенням. <https://tax.gov.ua/data/files/274224.pdf>
- [5] Наказ Міністерства фінансів України від 10.03.2016 року № 344 «Про затвердження Порядку проведення перевірки з питань дотримання платником податків принципу «вितягнутої руки» (у редакції наказу Міністерства фінансів України 15 січня 2021 року № 16)
- [6] Суди з питань трансфертного ціноутворення: український приціл. Спецпроект Економічної правди за підтримки компанії KPMG в Україні <https://www.epravda.com.ua/projects/accounting-taxes-law/2019/09/3/650955/>
- [7] Кодекс адміністративного судочинства України
- [8] Звіти судів першої інстанції про розгляд справ у порядку адміністративного судочинства за період з 2016 по 2022 https://court.gov.ua/inshe/sudova_statystyka/rik_2016 по 2022